

Oszlánszki Béla alezredes:

A BREAKTHROUGH 2019 GYAKORLAT ELŐKÉSZÍTÉSÉNEK ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK TAPASZTALATAI

DOI: [10.35926/HSZ.2020.3.7](https://doi.org/10.35926/HSZ.2020.3.7)

ÖSSZEFOGLALÓ: 2019. június 1. és 2019. június 13. között rendezték meg a Breakthrough 2019 tűztámogatási és célkezelési gyakorlatot az MH Bakony Harckiképző Központ Központi Gyakorló- és Lőterén. A gyakorlat fő célja volt többnemzeti környezetben a digitális és a hagyományos tűzvezetés szinkronizálása, harcászati szintű tűztervezési eljárások gyakorlása, éleslövészettel egybekötve.

KULCSSZAVAK: Breakthrough 2019, digitális és hagyományos tűzvezetés

A GYAKORLAT ELŐKÉSZÍTÉSE

Az Amerikai Egyesült Államok Európában Állomásozó Szárazföldi Erőinek (USAREUR¹) wiesbadeni parancsnoksága az *Immediate Response 2019*, *Saber Guardian 2019*, *Swift Response 2019*, *Trojan Footprint-South 2019* és *Black Swan 2019* (IR/SG/SR/TF-S/BLSN) gyakorlatsorozat végrehajtásán keresztül kívánta megteremteni a mozgásszabadságot az európai működési területen, az erők minél gyorsabb felvonultatását, valamint a hiteles, kollektív védelmi képességek demonstrálását. A *Breakthrough 2019* (BRTH19) gyakorlatot az IR/SG/SR/TF-S/BLSN gyakorlatsorozat égisze alatt tűztámogató rendszergyakorlatként szervezték és vezették le az MH Bakony Harckiképző Központ (BHK) Központi Gyakorló- és Lőterén.

Az MHP 2019. január 23-án megtartott koordináló értekezletén meghatározottaknak megfelelően az MH BHK-t jelölték ki a BRTH19 tűztámogatási és célkezelési gyakorlat végrehajtásáért felelős katonai szervezetnek. A gyakorlat levezetése, valamint az alárendelt magyar és amerikai alegységek vezetése érdekében az MH BHK bázisán felállították és működtették a BRTH19 gyakorlat irányítótörzsét (EXCON²) és az annak részét képező, az előljáró parancsnokság szerepét játszó törzset (HICON³). A gyakorlat célkitűzéseként a harcászati szintű tűztámogatás rendszerében elsődlegesen azoknak a képességeknek a kialakítását és korlátozásoknak az azonosítását határozták meg, amelyek nemzetközi környezetben a valós végrehajtás során jelentkezhetnek. Ezek:

- a tűzéosztály-törzs felkészítése, harctervezési és -vezetési képességeinek felmérése és fejlesztése;

¹ U.S. Army Europe.

² Exercise Control.

³ Higher Control.

- a tüzérsztály képességeinek felmérése a tűztámogatás tervezése, szervezése és végrehajtása terén;
- tűztámogatás és tűzvezetés begyakorlása nemzetközi környezetben, éleslövészettel egybekötve;
- többnemzeti környezetben a digitális és a nem digitális tűzvezetés szinkronizálása, harcászati szintű tűztervezési eljárások tervezése és gyakorlása;
- a tüzérsztályok együttműködésének koordinálása (amerikai–magyar);
- az ASCA-protokoll⁴ alkalmazásának, intellektuális hátterének a megteremtése.

Az MH BHK mint végrehajtásért felelős szervezet célkitűzése ezenfelül a gyakorlat valós biztosításának, illetve a kapcsolódó feladatainak megfelelő végrehajtása volt.

Mivel a katonai szervezet gyakorlatra kijelölt törzset a békeszervezeti feladataitól jelentősen eltérő feladatrendszer szerint alkalmazták, ezért a HICON/EXCON működtetését csak külső szakállomány bevonásával tudta biztosítani.

A gyakorlat résztvevőinek meghatározására a gyakorlatsorozat indító-tervezői konferenciáján került sor. A BRTH19 gyakorlat külön magyar vezetésű szindikátust kapott a feladatok maradéktalan előkészítése érdekében. Ebben az időszakban a gyakorlat tervezett résztvevői az MH 25/101. tüzérsztály törzse és egy tüzéruége, az amerikai 197. tüzérezred harmadik rakéta-sorozatvető osztálya, a 2. páncélosfelderítő-ezred (2CR⁵) „Archer” ütege, a 134. tüzérsztály egy vontatott tüzéruége és egy olasz⁶ rakéta-sorozatvető üteg voltak.

Az indító, valamint a fő és záró tervezőkonferenciákon elvégezték a gyakorlat tervezési feladatait. Az indító tervezőkonferenciát követően az MH ÖHP SZFHO a tervezésben és a végrehajtásban érintett szervezetek bevonásával elkészítette a gyakorlat kiindulási adatait (EXSPEC⁷).

Az IR/SG/SR/TF-S/BLSN gyakorlatsorozat és a BRTH19 gyakorlat fő tervezőkonferenciáján megjelent az amerikai 2CR egy teljes zászlóaljának (squadron) és a 12. harci repülődandár (12CAB⁸) részvételi igénye. Bár részvételük nem illeszkedett a gyakorlat kiképzési céljaihoz, a szinkronizációjuk megoldható volt.

A részt vevő tábori tüzérsztályok az MH 25/101. tüzérsztály alárendeltségébe kerültek annak érdekében, hogy a törzs a harc- és tűzvezetés szempontjából rendelkezzen a szükséges három alegységgel. Az amerikai fél hangsúlyozta, hogy a rakéta-sorozatvetők jelenléte miatt a gyakorlat vezetését hadosztályszintűre kell emelni. A hadosztályszintű vezetési elemet szintén az MH BHK-nak kellett biztosítania. Ennek végrehajtásához szükség volt az EXCON/HICON megerősítésére, erre a gyakorlat megkezdése előtt az MHP intézkedett.

Az indító, a fő és a záró tervezőkonferenciák végrehajtása mellett külön hangsúlyt fektettek a felkészítési rendezvények megtartására, a szervezetek saját felkészítésének támogatására. A központi felkészítést – amelyet a gyakorlat megkezdéséhez szükséges közös helyzetkép megszerzésének érdekében terveztek be – a gyakorlat végső tervezőkonferenciáját követően (ROC Drill⁹) hajtották végre az érintett szervezetek részvételével, angol nyelven. A gyakorlat tervezői a közös helyzetképről az eligazítást a gyakorlatvezető, a gyakorlat-

⁴ Artillery Systems Cooperation Activities – olyan digitális csatlakozó felület, amely biztosítja az interoperabilitást különböző nemzetek különböző tüzérségi rendszerei között.

⁵ 2nd Cavalry Regiment.

⁶ Később az olasz fél visszavonta részvételi szándékát.

⁷ Exercise Specifications.

⁸ 12th Combat Aviation Brigade.

⁹ Rehearsal Of Concept Drill.

koordináló és a NATO-erőket integráló magyar elem (NFIU HUN¹⁰) állománya részére is külön megtartották.

A gyakorlat tervezése során az MHP és a MH BHK szakállományával és a nemzetközi résztvevők segítségével kidolgozták a gyakorlat hadosztály- és dandárszintű harcparancsát és azok mellékleteit. A BRTH19 gyakorlat tervezését végző tervezőtisztek munkájuk teljes időtartama alatt, illetve a záró tervezőkonferenciát követően is folyamatos koordinációt folytattak az amerikai féllel.

Az IR/SG/SR/TF-S/BLSN egyes különálló gyakorlatait az USAREUR vezette közvetlenül Szárazföldi Komponensparancsnokságként (LCC¹¹), többnemzeti parancsnokságot nem alakítottak ki. Az EXCON-t az amerikai szárazföldi csapatok 7. Kiképzőparancsnoksága (7ATC¹²) adta. Csatolt nemzeti gyakorlatként a BRTH19 gyakorlatban részt vevő, de a gyakorlat hatásköre alá nem tartozó 2CR és 12CAB állománya is az LCC-nek volt alárendelve.

Magyar részről a gyakorlaton az alábbi katonai szervezetek vettek részt:

- Magyar Honvédség Parancsnokság (HICON/EXCON törzskiegészítő állománya);
- MH Bakony Harckiképző Központ (HICON/EXCON állománya);
- MH 25. KGY. 1. dd. (dandár tűztámogató részleg, 101. tüzérsztály);
- MH 43. hír. vte. (HICON/EXCON törzskiegészítő állománya).

A gyakorlaton amerikai részről a következő tüzér- és kiszolgáló alegységek vettek részt:

- US 3-197 HIMARS-osztály¹³ (New Hampshire Army National Guard), az osztálytörzs és két alárendelt üteg (16 × M142), valamint egy támogatószásad;
- US 1-134 tüzérsztály, „B” üteg (Ohio Army National Guard – OHARGN) (7 × 105 mm M119A3¹⁴ tarack), valamint törzsmegerősítők és döntnökök;
- US 2CR tüzérsztály, „A” üteg (6 × 155 mm M777A2¹⁵ tarack);
- US 1-147 MLRS-osztály,¹⁶ „A” üteg (South Dakota Army National Guard) (8 × M270A2);
- US 1-108 tüzérsztály (Philadelphia Army National Guard), két tűzeszköz-felderítő radar (AN/TPQ–36 és AN/TPQ–37);
- US 3-116 tüzérsztályból harcászati támogatócsoportot biztosít (Florida Army National Guard);
- US 62 expedíciós híradózászlóalj: az alegység építi ki és üzemelteti a kapcsolatot a 7ATC, a BRTH EXCON és BS/BRE¹⁷ (HUN) EXCON között.

A fentiekén kívül a 2CR 12CAB által támogatott 1. páncélosfelderítő-zászlóalját manőver alegységként is bevonták a gyakorlatba.

A többnemzeti harcászati és tűztámogató rendszergyakorlat célja volt kialakítani azokat a képességeket és azonosítani azokat a korlátozásokat a harcászati szintű tűztámogatás rendszerében, amelyek nemzetközi környezetben, valós végrehajtás során jelentkezhetnek.

Nemzeti oldalról a gyakorlat elsődleges kiképzési célja a 101. tüzérsztály törzsének a gyakoroltatása volt, amelyben a tüzérsztály mint a dandár közvetlen támogató tüzéralegysége három üteget vezetett: magyar D–20 üteg, amerikai 1-134 OHARNG „A” tüzérüteg

¹⁰ NATO Force Integration Unit – Hungary.

¹¹ Land Component Command.

¹² 7th Army Training Command.

¹³ High Mobility Artillery Rocket System – nagy mozgékonyaságú rakétatüzérségi rendszer.

¹⁴ M119A3: 105 mm-es könnyűtarack.

¹⁵ M777A2: 155 mm-es ultrakönnnyű táborig tarack.

¹⁶ Multiple Launch Rocket System – rakéta-sorozatvető rendszer.

¹⁷ Black Sea/Balkan Regional Exercises – 2019.

és a 2CR „Archer” ütege. A hadosztály közvetlen támogató tüzérealgységeként az US 3-197 sorozatvető-osztályt (3-197th HIMARS) tervezték be, amelyet a US 1-147 MLRS-osztály „A” ütege is megerősített.

A hadosztályszintű vezetési pontra (HICON) az amerikai fél a Florida Nemzeti Gárdától egy ún. harcászati támogatócsoportot biztosított, amellyel képesek voltunk koordinálni a hadosztályszintű tűztámogató eszközök munkáját (tűzeszköz-felderítő radar, rakéta-sorozatvetők). Az amerikai fél továbbá két tűzeszköz-felderítő lokátort és kezelőket biztosított a gyakorlatra a Philadelphia Nemzeti Gárda állományából. Az MH 25. KGY I. dd. Hadműveleti Főnökség Tűztámogató Részlegének szaktisztjeit – a HICON részeként – összekötő csoportként vonták be a gyakorlat végrehajtásába. A gyakorlat során a részt vevő alegységek összeköttetése összekötő tiszteken keresztül, harcászati rádióval, valamint az amerikai digitális tűzvezető rendszeren (AFATDS¹⁸) keresztül volt biztosított.

Az IR/SG/SR/TF-S/BLSN gyakorlatsorozat, így a csatolt BRTH19 gyakorlat elsődleges informatikai hálózata a „Mission Secret” hálózat volt, US MISSION SECRET REL NATO minősítéssel. Az amerikai fél vállalta az ehhez kapcsolódó minősített „MPE” (Mission Partnership Environment) szoftverhálózat kiépítését a gyakorlat helyszínén, Várpalotán. A befogadó helyiség akkreditálását és akkreditációnak megfelelő hardveres berendezését nemzeti felelősségi kereteken belül a magyar fél biztosította.

Az amerikai fél ezenfelül a saját erők és a 25/101. tüzérosztály érdekében – melyet az Ohio NG erősített meg – biztosította az AFATDS tűzvezető rendszerét, mind a gyakorlatvezetés (HICON/EXCON), mind a végrehajtó alegységek részére. A rádióhíradás alapja az amerikai titkosítási rendszer volt, amit – az interoperabilitás miatt – a 101. tüzérosztály kellő mennyiségű harcászati rádióval, illetve négy készlet mozgó vezetési pont (PK–2 gk., illetve PK–4 gk.) segítségével valósított meg.

A gyakorlat logisztikai ellátását a részt vevő alegységek saját felelősségi körébe utalták, és azt ennek megfelelően hajtották végre.

A GYAKORLAT FŐBB ESEMÉNYEI

101. tüzérosztály

A 101. tüzérosztály a csatolt amerikai US 1-134 OHARNG „A” tüzéruteggel június 2–3-án foglalta el az összpontosítási körletet, az „Angol Tábor” területén. 2019. június 4-én végrehajtotta az amerikai alegység integrációját, valamint az összeköttetés próbáját a HICON-nal, majd június 4–5-én éleslövészet nélkül a „0” ponti és a „Körös-hegyi” tüzelőállások bemérő előkészítését.

A 2CR és „Archer” ütege 2019. június 1-jén érkezett be Várpalota Központi Gyakorló- és Lőtér területére. Ezt követően a feladatlista alapján a 101. tüzérosztály a 2CR éleslövészetét támogatta június 3–5. között a „Körös-hegyi” tüzelőállásokból. 2019. június 6-án a 2CR a 101. tüzérosztály alárendeltségébe került.

Június 6–7. között az osztály végrehajtotta a METCM¹⁹ pontosságának ellenőrzését rögzítő pontlövésével. Továbbá ebben az időszakban az amerikai US 1-134 OHARNG „A” tüzéruteg szakaszszintű (iskola) lögyakorlatot hajtott végre (TABLE XII) a „0” ponti és a „Körös-hegyi” tüzelőállás-rendszerből.

¹⁸ Advance Field Artillery Tactical Data System.

¹⁹ Meteorological-Computer Message.

Június 8–9-én az osztály begyakorlást hajtott végre (FS Rehearsal), illetve június 10-ig áttelepült a „0” ponti tüzelőállás-rendszerbe.

Június 10–11-én az osztály megkezdte az üteg-, illetve osztályszintű éleslövészetet a „0” ponti rendszerből.

Június 12-ig az osztály áttelepült a „Körös-hegyi” rendszerbe, és a szakmai látogatások keretein belül üteg-, illetve osztályszintű tűzfeladatokat hajtott végre.

3-197 sorozatvető-osztály (HIMARS)

Az osztály és csatolt elemei június 2–5. között érkeztek be a Várpalota Központi Gyakorló- és Lőtér területére. A tüzelegységek összesen 102 db gyakorlórakétát hoztak magukkal.

Az osztály a hadosztályszintű vezetési elemmel (HICON) az összeköttetés próbáját június 6-án hajtotta végre.

Június 7–9. között harcászati mozzanatok, éleslövészet nélküli mozgásokat, illetve a tüzelőállás-körletek bemérő előkészítését hajtották végre a „Bakonykúti” tüzelőállás-rendszerben.

Június 10–13. között a rakéta-sorozatvető alegységek megkezdtek az éleslövészetet a „Bakonykúti” tüzelőállás-rendszerből. Ez idő alatt raj-, tűzszakasz- és ütegszintű tűzfeladatokat hajtottak végre (TABLE VI. TABLE XII, TABLE XV). A kiképzési célok között szerepelt a tüzérségi ellentűzek (Counter-Battery Fire Mission) végrehajtása is, amelyet a hadosztályszintű tűzvezetési elem, illetve a felajánlott AN/TPQ-36 típusú tüzérszükszék-felderítő radarok biztosítottak. Ezek a „Körös-hegyi” rendszerben települtek, szinkronban a 101. tüzérosztály állásváltásaival.

1. ábra Tüzelőállások rendszere a gyakorlat során (Készítette a szerző és Hársfa Péter törzsszázados)

US 2. páncélosfelderítő-zászlóalj (amelyet a 12CAB támogatott)

A 2CR egy megerősített zászlóaljerővel (1. Stryker Squadron) 2019. június 1-jéig érkezett be Újmajor térségébe.

A 2CR tevékenységének támogatására a 12CAB közel teljes erejével – 20 × AH–64, 6 × CH–47, 10 × UH–60 – érkezett. Újmajorba egy előretolt üzemanyag- és fegyvertöltő (-ürítő) pontot (FARP²⁰) telepítettek a forgószárnyas eszközök számára.

Június 3–4-án tervezetten száraz és vaklőszeres begyakorlást hajtottak végre a „0” ponti és a „Körös-hegyi” lőtereken.

Június 5-én 15.00–23.00 között a 2CR zászlóaljszintű lőgyakorlatot hajtott végre a 12CAB támogatásával a „0” ponti és a „Körös-hegyi” lőtereken. A tüzérségek – a 2CR „Archer” ütegét leszámítva – nem hajtottak végre éleslövészetet.

A 2CR június 6–7-én menetet hajtott végre az újdörögdi gyakorlótérre, majd június 8–9-én „force on force” jellegű gyakorlásokat végzett Újmajor térségében, valamint beépített területen vívott harcot Újdörögdön. Június 10–11-én manővergyakorlatokat hajtott végre Tótvázsony térségében, majd június 12-én visszatelepült Újmajor táborba. Június 13-tól az ezred menetet hajtott végre Romániába.

Szakmai napok

2019. június 12–13-án a szakmai napok keretében a gyakorlat végrehajtását előljárók is megtekintették: az USAEUR parancsnoka, az MH parancsnokhelyettese és a részt vevő kötelek előljárói.

A BRTH19 GYAKORLAT CÉLKITŰZÉSEI VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

A tüzérsztály-törzs felkészítése, harctervezési és -vezetési képességeinek felmérése és fejlesztése

A tervezési időszak végére bizonyossá vált, hogy a gyakorlat egyik legfőbb célkitűzése sérült, mivel a végrehajtása során a 101. tüzérsztály törzse nem lett teljesen feltöltve, ami nem tette lehetővé a megfogalmazott kiképzési cél maradéktalan teljesülését. A tüzérsztály törzse minimális feltöltöttséggel hajtotta végre a gyakorlatot, amelynek során a harcászati helyzet aegység szintű követésére és vezetésére nem rendelkezett elegendő létszámmal. Mivel a közvetlen előljáró dandárszintű parancsnokság is csak összekötő állománnyal képviseltette magát, ezért a komplett tűztámogatás rendszerét egészében nem, csak részben (osztály szinten) lehetett tesztelni.

A tüzérsztály képességeinek felmérése a tűztámogatás tervezése, szervezése és végrehajtása terén

A gyakorlat végrehajtása során a közvetlen előljáró dandárszintű parancsnokság összekötő jellege miatt a tűztámogatás tervezését közvetlenül a tüzérsztálynak kellett végrehajtania. A tűztámogatás szervezése és végrehajtása terén e cél maradéktalanul teljesült.

²⁰ Forward Arming and Refueling Point.

Tűztámogatás és tűzvezetés begyakorlása nemzetközi környezetben éleslövészettel egybekötve

Ez a cél a gyakorlat végrehajtása során maradéktalanul teljesült. Külön nehezítő körülmény volt a 101. tüzérosztály törzsének a feltöltöttsége, az előjáró dandárszintű parancsnokság összekötő jellege, a digitális tűzvezető rendszerrel (AFATDS) rendelkező amerikai tűzal egységek integrálása, valamint a magyar és az amerikai tűzalegységek közötti eljárásrendek különbségei (utóbbiak a 2CR és a OHARNG között nemzeti szinten is jelentkeztek).

Többnemzeti környezetben a digitális és a nem digitális tűzvezetés szinkronizálása, harcászati szintű tűztervezési eljárások tervezése és gyakorlása

A gyakorlat során mind a 101. tüzérosztály, mind a gyakorlatvezetés (EXCON/HICON) állománya sikeresen integrálta a digitális tűzvezető rendszereket. Az adattovábbítás mind hang, mind digitális úton megvalósítható volt. Hasonló gyakorlatok során minden esetben szükség lesz a digitális rendszerek integrálására a gyakorlatvezetés szintjén is.

A magyar és az amerikai tűzalegységek együttműködésének koordinálása

Az együttműködés mind a tűzalegységek, mind a gyakorlatvezetés szintjén megvalósult. Az amerikai alegységek mindegyike biztosított összekötő tisztet.

ASCA-protokoll alkalmazásának, intellektuális háttérének a megteremtése

Mivel az olasz fél még a tervezés időszakában lemondta a részvételt, ezért erre nem került sor. Az 5. MLRS-ezred egy tűzvezető pontja és egy MLRS-tűzszakasz (M 270A1) részvétele volt tervezve.

A GYAKORLAT TERVEZÉSÉNEK ÉS VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE, TAPASZTALATOK, JAVASLATOK

A gyakorlat tervezési időszakában szükséges egy kellő hatás- és jogkörrel felruházott személy kijelölése a gyakorlat felelőseként, aki képes hatékonyan képviselni nemzetközi és hazai területen a magyar kiképzési érdekeket, valamint MHP-szinten jogosult döntéseket hozni.

A gyakorlatok tervezése során kiemelten fontos a kitűzött kiképzési célok következetes fenntartása. A *Breakthrough 2019* gyakorlat tervezése során a kiképzési célok sérültek, mert az eredetileg tervezett végrehajtó magyar állomány csak részben vett részt a feladatban. A kiképzés érdekében szükséges lett volna a hadosztály- és a dandárszintű vezetési elemek markánsabb megjelenítése. Az MH BHK mindkét szint biztosítására önmagában már nem volt elegendő.

Az IR/SG/SR/TF-S/BLSN volumenű gyakorlatsorozat esetében az egyes nemzeti gyakorlatok, valamint a beérkező nemzetközi támogatóerők vezetését célszerűbb lenne egy közös parancsnokság alá rendelni. A hadszintéri logisztikai támogatás vezetésére az Amerikai Egyesült Államok expedíciós támogató parancsnokságot telepített a Központi

Gyakorló- és Lőtéren (311th ESC²¹). Ennek alárendeltségében a 16. Támogató Dandár (16SB²²) különféle ellátóelemeket telepített és működtetett. A befogadó nemzeti támogatás feladatainak hazai vezetésére és végrehajtására az MH LK parancsnoka aktiválta az RSOM²³ Támogató Parancsnokságot. A BS/BRE19 tervezőkonferenciákon elhangzottaknak megfelelően az RSOM Támogató Parancsnokság alárendeltségében konvojtámogató központot (Convoy Support Centre – CSC), közlekedéskoordináló központot (Movement Coordination Center – MCC) és befogadó nemzeti támogatást koordináló részleget (Host Nation Support Coordination Cell – HNSCC) működtetett. A vezetés rendjében a BNT és az RSOM biztosításának kérdését az RSOM parancsnoksága láthatná el, lehetőleg a gyakorlótérek körzetében, egy közös parancsnokság alárendeltségében, így a gyakorlótérre települő nemzetközi végrehajtó és támogatóerők beérkezése és a feladat-végrehajtása könnyebben koordinálható.

A gyakorlat során kiderült, hogy az amerikai alegységek saját hatályos működési eljárásaikban (SOP²⁴) megfogalmazott egyes eljárások (pl. bizonyos tűzfeladatok végrehajtása), fogalmak is eltértek egymástól. A megfelelő feladat-végrehajtás érdekében a 101. tüzérosztály törzsének nemcsak a saját és az amerikai doktrínát, hanem a részt vevő alegységek SOP-ját is szinkronizálni kellett. A többnemzeti gyakorlatok és műveletek végrehajtásakor mind a doktrínák, mind az egyes részt vevő alegységek SOP-jainak előzetes szinkronizációja is szükséges lehet.

A tervezési időszakban megjelenő kiképzési igények a végrehajtás alatt hatványozottan jelentkeztek olyan nemzetközi résztvevő (12CAB) részéről, amely a tervezési eseményeken nem, vagy csak elvétve képviseltette magát. A 12CAB az extra kiképzési igényei mellett (plusz lövészeti nap, illetve kiképzési repülések) a koordinációs utasításokat nem minden esetben tartotta be. Forgószárnyas eszközei több ízben sértették meg az éleslövészetek során a zárt légteret, ami miatt a lövészetet többször meg kellett szakítani. A jövőben javasolt az ilyen esetek kemény szankcionálása (precedensteremtő jelleggel), akár a gyakorlatról való kizárás által is. A gyakorlatra érkező egységek igényei – elsősorban az amerikai fél által – nem voltak teljes mértékben összhangban az ACSA²⁵ alapján megrendelt szolgáltatásokkal. Az amerikai fél részéről a gyakorlaton valójában részt vevő egységek nem minden esetben képviseltették magukat a tervezőkonferenciákon és a helyszíni bejárások alkalmával, vagy az érintett alegységtől nem az vett részt a tervezőkonferenciákon, aki a gyakorlat során a helyszínen volt. Így a leigényelt és biztosított szolgáltatásokat csak a telepítés alkalmával (vagy a harcoló erők megérkezése után) lehetett korrigálni. Ilyen esetben csak nagy nehézségekkel volt mód a jogszabályi követelményeknek (tűz-, baleset-, környezetvédelem) megfelelő megoldást találni. A jövőben – az erők fogadását megelőzően, a tervezési folyamat megkezdésétől – javasolt összekötő tisztek biztosítása a logisztikai biztosítóerők és/vagy a gyakorlat valós végrehajtásában érintett alegységek részéről a gyakorlatért felelős EXCON állományába.

Az MH BHK bázisán létrehozott EXCON valós logisztikai biztosítási feladatot elenyésző mértékben hajtott végre, mivel a részt vevő katonai szervezetek logisztikai ellátását (mind a magyar, mind az amerikai fél részéről) a gyakorlat tervezőkonferenciáin egyeztetettek alapján saját felelősségi körbe utalták. Így mind a magyar, mind az amerikai fél saját logisztikai

²¹ Sustainment Command (Expeditionary).

²² 16th Sustainment Brigade.

²³ Reception, Staging and Onward Movement – erők fogadása, állomásoztatása és előrevonása.

²⁴ Standard Operational Procedures.

²⁵ Acquisition and Cross-Servicing Agreement – beszerzési és kereszttámogatási megállapodás.

rendszerében hajtotta végre feladatait. Az EXCON állományába beosztott, illetve az EXCON tevékenységét kiszolgáló magyar és amerikai állomány ellátását az MH BHK hajtotta végre.

A BRTH19 EXCON az előjáró IR/SG/SR/TF-S/BLSN EXCON elvárásainak megfelelő tartalmú jelentés összeállításához szükséges nyomon követő és információgyűjtő szerepkört látott el.

A felmerült valós logisztikai biztosítási feladatokat a kétoldalú szerződések (ACSA) alapján a BNT keretein belül – az erők fogadására történő felkészülés, a kijelölt körletek és szolgáltatások kialakítása során – végrehajtották. Az amerikai fél a helyszínen több olyan szolgáltatást igényelt, amelyeket a szerződésben nem rögzítettek, illetve amelyeket – speciális igények esetén, pl. nagy teherbírású daru – az MH nem tudott biztosítani.

A gyakorlaton részt vevő felek logisztikai rendszerében lévő különbségek miatt többször probléma adódott a magyar fél által biztosított élelmezési ellátás során. Az amerikai fél nem tudta megadni a következő napi pontos élelmezési létszámot, ami az ellátás során nehézséget okozott. Ugyancsak gondot okoztak a váratlanul érkező feladatok is, amelyek során a személyek más helyre történő vezénylésével megváltozott az illető ellátási helye, amit nehezen lehetett lekövetni. Az amerikai fél nem tudott minden esetben pontos információkat szolgáltatni az érkező és távozó alegységek mozgásáról, a menetoszlopok összetételéről.

A lőtérbiztonsági tisztek/altisztek alkalmazása kiemelt fontosságú volt az éleslövészeti mozzanatok folyamán, mivel a valós biztosítás és a harcászati hírháló között biztosították valós időben a kommunikációt. Segítségükkel a lőtérbiztonsági incidensek során rövid időn belül a lövészetvezető képes volt felfüggeszteni a lövészetet a sérülések megelőzése érdekében.

A gyakorlat során a harcászati helyzetet a HICON folyamatosan frissítette és a végrehajtó állományt tájékoztatta, részére feladatot szabott, illetve a scenáriónak megfelelően olyan helyzeteket és eseményeket játszott be, melyek előkészítették, illetve megteremtették a scenáriókban szereplő események (MSEL,²⁶ MEL/MIL²⁷) bejátszásainak hihető hátterét.

A Központi Gyakorló- és Lőtérrel kapcsolatos koordináció a BRTH19 tervezőértekezletei során folyamatos volt. A gyakorlatban részt vevő hazai alakulatok magyar, a külföldi résztvevők angol nyelven is megkapták az egységes Lőtérhasználati utasítást. A sorozatvető eszközök (HIMARS, MRLS) biztonságos alkalmazása érdekében a Lőtérhasználati utasítás egy új kiegészítéssel bővült, amelyet engedélyeztetése után az érintett alakulatok 2019 májusában kaptak meg. A lőtér és a célterület kialakítása, illetve a 7th ATC engedélye²⁸ csak egy tüzelőállás-rendszer kialakítását tette lehetővé. A limitált elhelyezés erősen behatárolta a sorozatvető-rendszerek alkalmazhatóságát a Központi Gyakorló- és Lőtéren. A sorozatvető-rendszerek kizárólag minimális távolságra (8 km) és csak egy célkoordinátára kaptak engedélyt a 7th ATC lőtérbiztonsági csoportjától, ami csökkentette a kiképzési feladatok tervezési szabadságának spektrumát.

A tábori tüzerűtegek (MH 25/101., US 1-134, US 2CR) lövészeivel kapcsolatos koordináció folyamatos volt a tervezési fázisokban, de a végleges lövészeti terv csak a végrehajtás előtt két nappal lett kiadva. Ebben közrejátszott a külföldi résztvevők eltérő kiképzettségi szintje és a rendelkezésre álló lőszer mennyisége is. Problémát jelentett, hogy a BS/BRE19 gyakorlatba kapcsolódó US 12CAB extra igényeivel – melyekkel a tervezési hiányosságait

²⁶ Master Scenario Events List.

²⁷ Main Events List/Main Incidents List.

²⁸ Az amerikai erőknél előírás, hogy az adott ország engedélyétől függetlenül saját „lőteres” szakembereinek is engedélyezni kell a végrehajtást, megvizsgálva a lőtér képességeit, valamint az adott fegyverek veszélyes zónáit.

próbálta kompenzálni egy folyamatban lévő gyakorlat közepén – újratervezésre kényszerítette a BRTH19 gyakorlat részt vevő alakulatait és vezetőségét is.

Kiemelt jelentőségű feladatként jelentkeztek a részletes térképpel és koordinátákkal ellátott lőtérbiztonsági előadások a végrehajtó alakulatoknak, amelyek sikeres végrehajtását befolyásolta, hogy oktató-eligazító helyiség nem áll rendelkezésre a „0” ponti lőtér területén.

A 16SB különféle ellátóelemeket telepített és működtetett a „0” ponti figyelő mögött települt táborban. Az első éleslövészeti nap után kiegészítő felkészítést és tájékoztatást kellett ismételtelen adni a logisztikai elemek törzsének, mivel a sorozatos lőtérsértések vizsgálatakor kiderült, hogy az ellátóalakulatoknak minimális ismeretei vannak a gyakorlat körzeteiről és a gyakorlat logisztikai ellátására kialakított úthálózatáról annak ellenére, hogy az információk a záró tervezőértekezleten tisztázva lettek és azokat átadták a külföldi erők tervezőrészeinek.

Ennek elkerülése érdekében a parancsnoki állomány részére (harci, harctámogató, harckiszolgáló alegységek) digitális tájékoztató csomag összeállítása és átadása szükséges legkésőbb a záró tervezőkonferencián, a Központi Gyakorló- és Lőtérre kikerkezést követően pedig a teljes parancsnoki állomány részére végre kell hajtani az oktatást (esetleg vizsgáztatást), csökkentve ezzel a szabályok nem ismeretéből adódó biztonsági kockázatokat.

A gyakorlat elérte a meghatározott célokat, a végrehajtásban érintett alegységek és a gyakorlatvezetés állománya jelentős tapasztalattal gazdagodott a valós biztosítás, a tűztámogatás tervezése, szervezése és végrehajtása terén.

Külön szeretném kiemelni, hogy az MH BHK első ízben hajtott végre dedikáltan gyakorlatvezetői feladatokat. Bár szükséges volt a törzs szakemberekkel történő megerősítése, a megszerzett tapasztalatokkal egy lépéssel közelebb jutott ahhoz a célhoz, hogy harckiképző központként teljes mértékben képes legyen támogatni a felkészítéseket.

FELHASZNÁLT IRODALOM

12891-16/2018. nyilvántartású Útjelentés fő tervezői konferenciáról. 2018. szeptember 25–29.

2946-1/2019. nyilvántartású Útjelentés záró tervezői konferenciáról. 2019. január 27.–február 2.

5-21/2019/GYAK A BREAKTHROUGH 2019 gyakorlat első benyomások jelentése. 2019. június 25.

5-22/2019/GYAK gyakorlatzáró jelentés a BREAKTHROUGH 2019 gyakorlatról. 2019. július 10.

BS/BRE 19 (SABER GUARDIAN 2019) 2CR ROC DRILL útjelentés. Nyilvántartási szám: 1914-17/2019.

Exercise Specifications for Field Artillery Exercise BREAKTHROUGH 2019. melléklet a 488/2018 MH ÖHP számhoz.

Final Planning Conference for EXERCISE BREAKTHROUGH 2019 – MINUTES.

Main Planning Conference for EXERCISE BREAKTHROUGH 2019 – MINUTES.